

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

523. TÄYSISTUNTO 22. JA 23. HELMIKUUTA 2017

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Korkealaatuista koulutusta kaikille”**(valmistelevala lausunto)**

(2017/C 173/01)

Esittelijä: **Benjamin RIZZO**

Neuvoston puheenjohtajavaltion Maltan lausuntopyyntö	16.9.2016
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	3.2.2017
Hyväksyminen täysistunnossa	22.2.2017
Täysistunnon numero	523
Äänestystulos	207/1/5
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

1.1 kannustaa jäsenvaltioita vahvistamaan sitoumustaan korkeatasoisen koulutuksen saamiseksi kaikkien ulottuville, jotta voidaan saavuttaa EU:n vuoteen 2020 asettamat tavoitteet ja YK:n vuoteen 2030 asettamat tavoitteet.

1.2 korostaa valtion rahoittaman korkeatasoisen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen merkitystä ja painottaa, että on tärkeää valistaa kansalaisia ihmisoikeuksista, kansalaisten roolista ja eurooppalaisten arvojen vahvistamisesta kaikissa jäsenvaltioiden koulutusohjelmissa.

1.3 kehottaa lisäämään tukea varhaiskasvatukselle (joka on ratkaisevan tärkeää kielten oppimisen, sosiaalistumisen sekä perusasteen koulutukseen ja myöhempään koulutukseen sopeutumisen kannalta) ja elinikäiselle oppimiselle (joka on ratkaisevan tärkeää yhteiskuntaan ja työelämään integroitumiseksi).

1.4 korostaa, että on luotava koulutusmahdollisuuksia koulunkäyntinsä ennenaikaisesti keskeyttäneille nuorille, matalan koulutustason omaaville sekä muuttajataustaisille työntekijöille ja tunnustettava epävirallisen koulutuksen ja arkioppimisen tulokset.

1.5 katsoo, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on annettava poliittisessa keskustelussa ja jokaisen ulottuville tuotavaa korkeatasoista koulutusta koskevassa työmarkkinoiden vuoropuhelussa keskeinen asema työn tulevaisuudelle ja digitalisaatioon liittyville haasteille.

1.6 kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita etsimään lisää yhteisvaikutuksia ja luomaan yhtenäisiä EU:n laajuisia strategioita jokaisen ulottuville tuotavan koulutuksen alalla.

1.7 muistuttaa Euroopan komissiota ja EU:n jäsenvaltioita siitä, että opettajia ja muuta opetushenkilöstöä on tuettava heidän pyrkimyksissään parantaa kaikkia ammatillisen kehittymisen osa-alueita työsuorituksen parantamiseksi. Näin ollen se suosittelee, että investoidaan opettajien ja kouluttajien pätevyyteen, varmistetaan tasapuolinen sukupuolijakauma rekrytoinnissa ja että tarjotaan opettajille vakaa työ ja hyvät urakehitysmahdollisuudet ja palkat.

1.8 kehottaa hyödyntämään EU:n rahastoja ja etenkin Euroopan sosiaalirahastoa ja Horisontti 2020 -puiteohjelmaa nykyistä tehokkaammin korkeatasoisen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, lahjakkuuden, tutkimuksen ja innovaation tukemiseksi.

2. Yleistä

2.1 ETSK on erittäin tyytyväinen siihen, että EU:n puheenjohtajavaltio Malta on valinnut yleiseksi teemakseen **Korkealaatuista koulutusta kaikille** ja pyytänyt ETSK:ta laatimaan aiheesta valmistelevan lausunnon. Euroopan ei pidä unohtaa korkeatasoisen koulutuksen keskeistä roolia rakennettaessa eurooppalaista yhteiskuntaa, joka on sitoutunut perusoikeuksien ja -arvojen noudattamiseen. Malta pyrkii edistämään osallisuutta ja monimuotoisuutta virallisessa ja epävirallisessa koulutuksessa tarjoamalla tasapuolisia ja erilaisia oppimistapoja. Malta järjestikin tammikuussa 2017 koulutuksen teemaviikon, jossa keskityttiin yhdenvertaisuuteen ja oppimiseen sekä digitaaliseen koulutukseen.

2.2 ETSK on tyytyväinen myös siihen, että Euroopan komissio esitteli 7. joulukuuta 2016 kolme tiedonantoa otsikolla "Nuorisaloite" ⁽¹⁾. Tässä lausunnossa käsitellään tiedonantoa "Koulutuksen parantaminen ja nykyaikaistaminen: Korkealaatuista koulutusta kaikille." Lisäksi eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan EU-tason edustajana ETSK odottaa, että sitä kuullaan ja että sillä on aktiivinen rooli kaikissa näihin aloitteisiin liittyvissä jatkotoimissa. Ensireaktiona ETSK kuitenkin toteaa pelkäävänsä, että näiden aloitteiden lisäarvo voi olla uhattuna, koska säästötoimia sovelletaan yhä monissa EU:n jäsenmaissa, mikä estää niitä hyötymästä täysipainoisesti korkealaatuisesta koulutuksesta.

2.3 Vaikka koulutus kuuluu kansallisten hallintotahojen toimivaltaan, ETSK katsoo, että EU:n olisi käytettävä vaikutusvaltaansa ja rahoituskapasiteettiaan auttaakseen jäsenvaltioita investoimaan lisävaroja korkealaatuisen koulutukseen.

3. Erityistä

3.1 Korkealaatuinen koulutus

3.1.1 Korkealaatuinen koulutus vaikuttaa osaltaan vapaiden, kriittisten, tiedostavien, aktiivisten ja itsenäisten miesten ja naisten kehitykseen. Tällaiset ihmiset pystyvät osallistumaan yhteiskuntiansa edistykseen ja ymmärtämään vapauten ja yhteisvastuullisuuteen liittyvät yhteiset arvot. Koulutus luo myös perustan, joka antaa ihmisille mahdollisuuden vastata työmaailman haasteisiin.

3.1.2 Sitoutuminen korkealaatuisen koulutukseen edellyttää konkreettisia toimia. Esimerkkejä niistä:

- lisätään tukea varhaiskasvatukselle (joka on ratkaisevan tärkeää kielten oppimisen, sosiaalistumisen sekä perusasteen koulutukseen ja myöhempään koulutukseen sopeutumisen kannalta) ja elinikäiselle oppimiselle (joka on ratkaisevan tärkeää yhteiskuntaan ja työelämään integroitumiseksi);
- varmistetaan, että koulutuksella vastataan globalisaatioon, digitalisaatioon ja työmaailman muutoksiin liittyviin haasteisiin;
- luodaan koulunkäyntinsä ennenaikaisesti keskeyttäneille nuorille, matalan koulutustason omaaville sekä muuttaja-taustaisille työntekijöille koulutusmahdollisuuksia, joissa ei unohdeta digitaalista lukutaitoa;
- huolehditaan siitä, että koulutusprosessin kuluessa hankitaan kyky tietojen valikoimiseen;
- tunnistetaan epävirallisen ja arkioppimisen tulokset;
- edistetään erilaisten koulutusalan toimijoiden välistä yhteistyötä, johon koko koulutusala osallistuu;

⁽¹⁾ COM(2016) 940 final, COM(2016) 941 final ja COM(2016) 942 final.

- parannetaan opettajien ja muun opetushenkilöstön perus- ja täydennyskoulutusta ja investoidaan siihen;
- kohennetaan opettajan ammatin arvostusta ja tarjotaan paremmat työehdot ja palkat;
- varmistetaan, että talouskriisin ja julkisen velan hoitoon tähtäävillä politiikoilla ei vaaranneta korkealaatuista koulutusta;
- investoidaan koulutusinfrastruktuuriin ja -välineiden, kuten tieto- ja viestintäteknologian kehittämiseen;
- lisätään julkisia investointeja korkealaatuiseen yleissivistävään koulutukseen, tutkimukseen ja ammatilliseen koulutukseen sekä jatketaan Erasmus+-ohjelman tukemista ja rahoittamista;
- hyödynnetään EU:n rahastoja ja etenkin Euroopan sosiaalirahastoa ja Horisontti 2020 -puiteohjelmaa nykyistä enemmän korkeatasoisen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, tutkimuksen ja innovaation tukemiseen;
- vahvistetaan opiskelijoiden, tutkijoiden, opettajien ja kouluttajien EU:n laajuisia mahdollisuuksia liikkuvuuteen, koska heidän pitäisi voida viettää aikaa toisessa EU:n jäsenvaltiossa. Tätä olisi sovellettava virallisen koulutuksen lisäksi myös epävirallisiin järjestelmiin, ammatilliseen koulutukseen ja oppisopimuksiin;
- etsitään lisää EU:n laajuisia yhteisvaikutuksia ja luodaan yhtenäisiä strategioita koulutuksen alalla, ja
- edistetään yhteistyötä ja vuoropuhelua yritysten sekä koulutusjärjestelmien ja koulutuksen tarjoajien välillä taitotarpeiden tunnistamiseksi ja työllisyyden edistämiseksi.

3.2 Koulutus ja ihmisoikeudet

3.2.1 ETSK katsoo, että vaikka koulutuksen päätarkoitus on ihmisten kehittäminen edellä kuvatulla tavalla, koulutus on oppiala ja toimintaloikka, joka on tärkeä ennen kaikkea käytännön kannalta ja liittyy läheisesti työmaailmaan valmistautumiseen ja sinne pääsyyn. Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus liittyvät ehdottomasti toisiinsa, mutta niillä on myös omat tavoitteensa, ja ETSK on jo osoittanut niiden erot ja yhteydet. ETSK on useissa lausunnoissaan edistänyt koulutuksen tunnustamista perustavanlaatuisesti ihmisoikeudeksi ja yhteiseksi hyväksi, joka on ensisijaisesti hallitusvallan käyttäjien vastuualuetta.

3.2.2 Opetusministerien Pariisissa maaliskuussa 2015, Ranskassa ja Tanskassa tehtyjen hyökkäysten jälkeen allekirjoittamassa julistuksessa ”kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla” todetaan, että EU vahvistaa tukevansa määrätietoisesti EU:n keskeisiä perusarvoja: ihmisarvon kunnioittamista, vapautta (sananvapaus mukaan lukien), demokratiaa, tasa-arvoa, oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista.

3.2.3 Valitettavasti vuonna 2016 erilaisista taustoista (kuten muukalaisvastaisia ja rasistisia ehdotuksia kannattavat poliittiset äärioikeistolaiset ryhmät, uskonnollisiin perusteluihin tukeutuva terrorismi sekä sotaa ja konflikteja pakenevien pakolaisten jyrkkä torjunta) lähtöisin olevalla väkivallalla oli jälleen tuskallisia seurauksia. Ihmisoikeuksia, kansalaisuutta ja EU:n arvoja koskevaa koulutusta olisi näin ollen vahvistettava jäsenvaltioiden kaikissa koulutusohjelmissa.

3.2.4 Tätä varten jäsenvaltioiden on lisättävä koulutukseen uusia ulottuvuuksia, kuten sen yhteydet perusoikeuksiin ja työn tulevaisuuteen. Samalla on valmistauduttava ympäristöön liittyvästä kehityksestä aiheutuviin kulttuurisiin ja toiminnallisiin muutoksiin ja varmistettava, että koulutus valmentaa kestävän kehityksen mukaisessa taloudessa tarvittaviin tehtäviin ja taitoihin.

3.2.5 Eräs nykyaikaisen koulutuksen vaatimuksista on kyky hyödyntää informaatiota. Informaation saatavuus on kansalaisoikeus, mutta kysymys siitä, miten informaatiota hyödynnetään, on monisyinen. Informaation valitseminen, tulkitseminen ja käyttäminen ovat asioita, jotka voidaan ja jotka pitää opettaa koulutusprosessissa siten, että asianomainen itse ja yhteiskunta saavat niistä etua. Kyky käyttää informaatiota hyödykseen on yksi laadukkaan koulutuksen tunnusmerkeistä.

3.3 Talouskriisi, köyhyys, sosiaalinen syrjäytyminen

3.3.1 Eurostatin raportissa todetaan, että vuonna 2015 EU:ssa noin 25 miljoonaa lasta eli 26 prosenttia 0–17-vuotiaasta väestöstä oli vaarassa ajautua köyhyyteen tai syrjäytyä yhteiskunnasta. Vuonna 2015 yli kolmannes lapsista oli tällaisessa vaarassa kuudessa jäsenvaltiossa (Romania, Bulgaria, Kreikka, Unkari, Espanja ja Italia). Suurin lisäys näissä lukemissa ilmeni Kreikassa – vuoden 2010 28,7 prosentista 37,8 prosenttiin vuonna 2015, eli lisäys oli 9,1 prosenttia. Nämä huolestuttavat tilastot osoittavat selvästi kriisin ja köyhyyden yleistymisen välisen yhteyden.

3.3.2 EU:n uusimmat koulutusalaan käsittelevät kertomukset sisältävät lisätietoa seikasta, joka on tullut esiin monissa aiemmissa kansalaisyhteiskunnan analyyseissa ja kannanotoissa: köyhyys liittyy tiiviisti perheiden ja yhteiskunnallisten ryhmien sosioekonomiseen ja kulttuuriseen taustaan. Eurostat vahvistaa, että köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien lasten osuus EU:ssa alenee vanhempien koulutustason nousun myötä. Vuonna 2015 lähes kaksi kolmannesta (65,5 prosenttia) kaikista lapsista, joiden vanhempien koulutustaso oli alhainen (enintään ylemmän perusasteen koulutus), oli vaarassa ajautua köyhyyteen, kun taas keskitason koulutuksen saaneiden vanhempien lapsista köyhyys uhkasi 30,3:a prosenttia ja korkea-asteen koulutuksen saaneiden vanhempien lapsista 10,6:ta prosenttia.

3.3.3 Koulutuksellinen köyhyys eli sellaisten nuorten osuus, jotka eivät saavuta koulutuksen vähimmäisvaatimuksia, on nykyään yksi Euroopan suurimmista haasteista. Toisaalta koulutusjärjestelmien laatu on heikentynyt talouskriisin ja tiukkojen budjetti- ja finanssipoliittisten rajoitusten vuoksi, ja tämä lisää köyhyyden ja syrjäytymisen riskiä ja vaarantaa korkealaatuisten koulutuksen periaatteen.

3.3.4 Vaikka eräät Euroopan maat ovat päättäneet leikata koulutusmäärärahoja, alentaa palkkoja, rajoittaa henkilöstön rekrytointia, keskeyttää koulujen rakentamisen tai olla myöntämättä riittäviä varoja oppilaitosten turvallisen ja elinkelpoisen infrastruktuurin ylläpitämiseksi, tämä suuntaus on käännettävä. Vuonna 2014 koulutukseen käytetyt julkiset menot olivat reaalisesti vain 1,1 prosenttia, ja kymmenen jäsenvaltiota vähensi tuolloin menojaan vuoteen 2013 verrattuna⁽²⁾. Näin ollen ETSK kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia harkitsemaan uudelleen ja muuttamaan säästöohjelmia, jotka voivat vaarantaa vakavalla tavalla EU:n ja kansainvälisellä tasolla annettujen, koulutusalaan liittyvien sitoumusten (kuten vuosiin 2020 ja 2030 tähtäävien ohjelmien) täytäntöönpanon.

3.4 Koulutus ja työn tulevaisuus

3.4.1 Työn tulevaisuus on tärkeä aihe, jolle on annettava keskeinen asema korkealaatuista koulutusta käsittelevässä poliittisessa keskustelussa ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa. Lisäksi valtavat muutokset muuttavat työskentelytapoja. Sen tuloksena työmaailmalle on nykyään ominaista suuri ennakoimattomuus, joka kohdistuu sekä työntekijöihin että yrityksiin, huolimatta siitä, että uusia mahdollisuuksia avautuu innovaatioiden muuntamisessa työpaikoiksi. Vaikka digitaaliseen vallankumoukseen yhdistyy myös uusia myönteisiä mahdollisuuksia, sen aiheuttamat muutokset lisäävät ennakoimattomuuden ja monimutkaisuuden vaikutelmaa entisestään. Kuten Junckerin komission ensimmäisessä koulutuksen seurantakatsauksessa todetaan, ihmisten valmistaminen työmaailmaan on vain osa kokonaiskuva. Koulutuksella on yhtä tärkeä tehtävä paremman yhteiskunnan luomisessa. Nykyisin jopa kaikkein korkeimmin koulutetut työntekijät voivat menettää työpaikkansa. Vaikka yleissivistävä ja ammatillinen koulutus on ratkaisevan tärkeää, se ei enää sinänsä riitä varmistamaan hyvää, vakaata ja asianmukaisesti palkattua työtä. Näyttää myös siltä, että eriarvoisuudesta työmarkkinoilla on tullut ongelma, johon on puututtava asianmukaisesti.

3.4.2 Ammatillinen koulutus on yhä tärkeämpää työttömyyden torjumisessa, ja sitä sekä sen saatavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta on parannettava. Koulutus edellyttää riittäviä henkilöstö- ja taloudellisia resursseja, jotta voidaan varmistaa koulutustulosten laadukkuus ja koulutettavien työllistettävyys.

3.4.3 Euroopan komission arviointikertomus Euroopan sosiaalirahaston toimialaan kuuluneista investoinneista vuosina 2007–2013 osoittaa, että vuoden 2014 loppuun mennessä ainakin 9,4 miljoonaa eurooppalaista sai työpaikan ja 8,7 miljoonaa sai pätevyyden tai tutkintotodistuksen. Myönteisenä tuloksena oli mm. 13,7 miljoonan osallistujan osaamistason parantuminen. Näiden myönteisten tietojen tulisi kannustaa EU:n jäsenvaltioita jatkamaan työttömyyden torjuntaa, koska työttömyysaste on monissa niistä edelleen korkea.

3.4.4 ETSK kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita myös investoimaan entistä enemmän tutkimukseen ja innovaatioon uusien ja parempien työpaikkojen luomiseksi.

3.4.5 Sukupuolten välinen palkkakuilu on edelleen olemassa. Komission jäsen Věra Jourová sanoi marraskuussa 2015: ”Naiset työskentelevät edelleen ilmaiseksi lähes kaksi kuukautta vuodesta, koska naisten keskimääräinen tuntipalkka on 16,4 prosenttia miesten palkkaa alempi. Miesten ja naisten tasa-arvo on yksi Euroopan unionin perusarvoista, mutta tämä on muistutus siitä, että kyseessä ei ole yksi sen perustotuksista.” Koska koulutusala on naisvaltaista, alan palkkoja olisi tarkistettava ja uramahdollisuuksia parannettava.

⁽²⁾ Koulutuksen seurantakatsaus 2015.

3.5 Julkinen koulutus

3.5.1 Jäsenvaltioiden on vahvistettava julkisen koulutuksen roolia tasa-arvon ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden saavuttamiseksi. Kun otetaan huomioon EU:n uusimmat köyhyiden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä koskevat tiedot, julkisen koulutuksen merkitystä tasa-arvoisemman yhteiskunnan luomisessa ei voi aliarvioida.

3.5.2 Korkealaatuista koulutusta olisi tarjottava tasapuolisesti ilman, että toiminnalla tavoitellaan voittoja. Valtioilla on ensisijainen vastuu varmistaa riittävät resurssit yleisesti saatavilla olevalle koulutukselle, koska ne ovat sitoutuneet siihen kansainvälisesti ja EU:n tasolla. Koulutukseen ja etenkin julkiseen koulutukseen investoimisesta olisi tultava poliittinen painopiste.

3.5.3 Koska kaikilla työntekijöillä ei ole välineitä yhteiskunnallisten, henkilökohtaisten ja ammatillisten riskien torjumiseen, mahdollisuus julkiseen, korkealaatuiseen jatko- ja uudelleen koulutukseen ja riittävä sosiaaliturva läpi elämän on keskeisen tärkeää. Kansalaisyhteiskunnan edustajana EU-tasolla ETSK korostaa tarvetta vahvistaa ja parantaa julkisen sektorin taloudellisia mahdollisuuksia kouluttaa työttömiä ja maahanmuuttajia.

3.5.4 Lisäksi ETSK katsoo, että työmarkkinaosapuolille ja koulutusyhteisölle olisi annettava valtuudet seurata ja arvioida julkisten menojen tehokkuutta koulutusosalalla.

3.6 Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työehtosopimusneuvottelut

3.6.1 Kaikkialla Euroopassa koulutusalan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla on lukuisia erilaisia, sisäisiä ja ulkoisia tekijöistä johtuvia haasteita. Kiireellisemmät taloudelliset huolenaiheet ovat aiheuttaneet työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun putoamisen poliittisen ohjelman tärkeysjärjestyksessä. Tehokkaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun puuttuminen ilmenee siten, että koulutusalan henkilöstöön ja koulutusyhteisöön vaikuttavat päätökset tehdään usein työmarkkinaosapuolten virallisten kuulemisten ulkopuolella. Monissa maissa neuvotteluvara on kaventunut juuri silloin, kun sen pitäisi laajentua, jotta koulutusyhteisö voisi kohdata monet uudet haasteet.

3.6.2 Näin ollen ETSK kannustaa jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia vahvistamaan kansallisen ja EU-tason työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun vastaavuutta ja pohtimaan, kuinka työehtosopimusneuvottelujen liikkumavaraa voitaisiin laajentaa. Koulutusalan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu Euroopan tasolla on ratkaisevan tärkeää Eurooppa 2020 -strategian ja vuoden 2030 toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska se kokoaa yhteen alan eurooppalaisia työnantajia ja työntekijöitä, jotta nämä voivat sopia, kuinka alan kohtaamiin haasteisiin vastataan. Koko koulutusyhteisön (vanhemmat, opiskelijat, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot jne.) olisi osallistuttava toimintaan.

3.7 Tieto- ja viestintätekniikka opetuksessa

3.7.1 Viime vuosina maailmassa on siirrytty laajalti tuotantovetoisesta taloudesta palvelupainotteisempaan talouteen. Tietämyksen luomisesta on tullut kriittinen arvotekijä sekä tuotannossa että palveluissa.

3.7.2 Globalisoituneessa maailmassa tieto- ja viestintätekniikka on muuttanut taloudellista yhdentymistä ja keskinäistä riippuvuutta kaikilla tasoilla. Lisäksi digitalisaatiokehitys aiheuttaa suuria muutoksia teollisuus- ja palvelualoilla. Tähän sisältyy perinteisten työpaikkojen muuttuminen digitaaliaikakauden työpaikoiksi. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään monin tavoin. Se tukee myös sosiaalisia ja/tai poliittisia virtuaaliverkostoja. Näin ollen tieto- ja viestintätekniikalla on kasvava rooli lasten ja nuorten sosiaalistumisessa.

3.7.3 Vaikka tieto- ja viestintätekniikka tarjoaa mahdollisuuksia monilla aloilla, se avaa myös väylän todellisille vaaroille, kuten verkkorikollisuudelle, vaaralliselle ja vahingolliselle sisällölle ja palvelujen lisääntyvälle kaupallistumiselle, sekä mahdollistaa teknisen valvonnan ja henkilötietojen väärinkäytön. Henkilötietojen suoja ja tietoturvallisuutta koulutusosalalla olisi käsiteltävä eurooppalaisessa strategiassa. Lisäksi useilla Euroopan mailla on kansalliset strategiat tieto- ja viestintätekniikan käytön edistämiseksi eri osa-alueilla ja erityinen koulutusalan strategia, mutta täytäntöönpanossa on vielä laajoja puutteita.

3.7.4 Digitaalisten laitteiden käyttöönotto opetuksessa on koulutusyhteisölle ja yhteiskunnalle tärkeä aihe. Euroopan komissio on korostanut digitaalistrategiassaan ja vuoteen 2020 ulottuvissa koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa tarvetta lisätä innovatiivisia opetus- ja oppimismenetelmiä jäsenvaltioissa, jotta voitaisiin vahvistaa digitaalista osaamista ja valmistaa työntekijöitä tulevaisuuden digitaalisiin työtehtäviin. Myös OECD:n ja Unescon tutkimukset ja raportit ovat samansuuntaisia: on varmistettava, että oppilaitoksilla on välineet tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseksi opetuksessa, ja vahvistettava opetustaitoja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseksi pedagogisessa käytössä kaikilla koulutustasoilla tulevaisuuden valmistelemiseksi.

3.7.5 Uuden teknologian integroiminen opetukseen voisi edistää taitoja, joita tarvitaan nopeasti muuttuvaan teknologiaan sopeutumisiksi ja opiskelijoiden valmentamiseksi elinikäistä oppimista ja aktiivista demokraattista kansalaisuutta varten. Vaikka tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen opetuksessa voi parantaa opettamista ja oppimista, siihen liittyy myös monia haasteita sekä opettajille että opiskelijoille, esimerkkeinä tässä lausunnossa mainitut haasteet.

3.7.6 Lopuksi on huomattava, että jos EU haluaa säilyttää johtavan aseman korkeakoulutuksessa ja tieteellisessä tutkimuksessa, sen on lisättävä investointejaan lahjakkuuden tukemiseen, tutkimukseen ja innovointiin.

3.8 Opettajat – tulevaisuuden arkkitehdit

3.8.1 Tiedetään hyvin, että opettajilla on keskeinen rooli koulutusalan aloitteiden ja ohjelmien onnistumisessa tai epäonnistumisessa. ETSK kehottaa opetusviranomaisia ja oppilaitoksia tarjoamaan opettajille jatkuvaa ja säännönmukaista pedagogista ja teknistä tukea, jotta voitaisiin auttaa heitä sopeutumaan uusiin digitaalisiin järjestelmiin ja välttää tieto- ja viestintäteknikan käytöstä johtuva mahdollinen työskentelyolosuhteiden heikentyminen. ETSK suosittaa investoimaan kouluttajien ja opettajien pätevyyteen, pyrkimään tasapuoliseen sukupuolijakaumaan rekrytoinnissa valitsemalla ammattiryhmän parhaat edustajat sekä tarjoamaan vakaan työn ja hyvät etenemismahdollisuudet ja asianmukaiset palkat.

3.8.2 Koska kansallisten koulutukseen liittyvien teknologiastandardien odotetaan muuttuvan huomattavasti, koulutushenkilöstöä olisi kuultava silloin, kun kansalliset opetusviranomaiset suunnittelevat uusia strategioita ja ohjelmia, jotka aiheuttavat haasteita päivittäisessä työssä. Tiedon siirtämisen (engl. media capture), tietojen muuntelun (media manipulation), tietojen esittämisen ja julkaisemisen (media presentation and publishing), verkkosivustojen kehittämisen, tietojen syöttämisen, tietokantojen hallinnoinnin, tiedonkeruun, yhteistyöympäristön ja tiedostojen jakamisen kaltaiset aiheet olisi sisällytettävä ammatilliseen perus- ja täydennyskoulutukseen. On tärkeää, että jokainen opettaja saa koulutusta näiden taitojen kartuttamiseksi.

3.8.3 Lisäksi ETSK suosittaa, että jäsenvaltiot edistäisivät mahdollisuuksia opettajien ja muun koulutushenkilöstön liikkuvuuteen eri jäsenvaltioiden välillä, niin että he voisivat säilyttää sosiaaliturva- ja eläkeoikeutensa, jotta opettaminen ja kouluttaminen ammatteina saisivat lisää houkuttavuutta nuorten silmissä.

Bryssel 22. helmikuuta 2017.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS